FINANSTILSYNET
THE FINANCIAL SUPERVISORY AUTHORITY OF NORWAY

Høringsnotat

IFRS-tilpasning av årsregnskapsforskrifter

IFRS 17 Forsikringskontrakter

DATO:
27. april.2021

Innhold

1 Innledning 3
1.1 Bakgrunn 3
1.2 Rammer for utforming av regnskapsregler 3
1.3 IFRS 17 vs Solvens II 4
2 Livsforsikringsforetak 5
2.1 Innledning 5
2.2 Forholdet mellom regnskap og virksomhetsregler 5
2.3 Innregning og måling av forsikringsforpliktelser 6
2.4 Resultatregnskap 8
2.5 Balanse 10
2.6 Noteopplysninger 10
2.7 Finanstilsynets vurderinger 12
3 Skadeforsikringsforetak 16
3.1 Innledning 16
3.2 Innregning og måling av forsikringsforpliktelser mv. 16
3.3 Resultatregnskap 19
3.4 Balanse 20
3.5 Noteopplysninger 20
3.6 Finanstilsynets vurderinger 22
4 Økonomiske og administrative konsekvenser 25
5 Merknader til utkast til forskriftsendringer 26
6 Utkast til forskriftsendringer 27

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Regnskapsreglene for forsikringsforetak er tilpasset internasjonale regnskapsstandarder (IFRS). Konsernregnskap til noterte foretak[1] skal utarbeides fullt ut etter IFRS, mens selskapsregnskapet til alle forsikringsforetak skal utarbeides etter IFRS-tilpassede årsregnskapsforskrifter.

I IFRS har forsikringskontrakter til nå vært regulert gjennom en midlertidig standard (IFRS 4) som har gjort det mulig å anvende nasjonale regnskapsprinsipper med enkelte mindre unntak. Årsregnskapsforskriftene ble tilpasset IFRS 4 i 2008. Med IFRS 17 *Forsikringskontrakter* innføres et fullstendig regelsett for regnskapsføring av forsikringskontrakter som medfører at nasjonale regnskapsprinsipper ikke kan videreføres i konsernregnskap utarbeidet etter IFRS, gitt EU-godkjenning av IFRS 17.

Det som vurderes i dette høringsnotatet er hvorvidt reglene for selskapsregnskapet til forsikringsforetak bør tilpasses IFRS 17, og i tilfelle hvordan tilpasningen bør gjennomføres.

1.2 Rammer for utforming av regnskapsregler

Konsernregnskap
På bakgrunn av EU-forordning 1606/2002 ble det i 2005 innført krav om at *konsernregnskap* for noterte foretak, herunder noterte forsikringsforetak, skal utarbeides etter IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9 første ledd. Nasjonale regler kan ikke gjøres gjeldende innen forordningens virkeområde[2]. Det vil si at det ikke er mulig å supplere forordningen med nasjonale regler om blant annet verdsettelse, resultat- og balanseoppstilling samt notekrav innenfor forordningens område. I norsk rett er dette konkretisert gjennom regnskapsloven § 3-1 fjerde ledd som lister opp hvilke lovbestemmelser som ikke gjelder ved anvendelse av IFRS gjennom § 3-9. Tilsvarende er det kun noen få bestemmelser i årsregnskapsforskriftene som gjelder for forsikringsforetaks konsernregnskap utarbeidet etter IFRS, jf. § 1-3 andre ledd i henholdsvis årsregnskapsforskriften for livsforsikringsforetak og årsregnskapsforskriften for skadeforsikringsforetak.

Alle endringer i IFRS må gjennom en godkjenningsprosess før endringene kan gjøres gjeldende innen EU. EFRAG, som er EU kommisjonens rådgivende organ, ga 31. mars 2021 sin vurdering om at IFRS 17 i hovedsak[3] oppfyller EU-forordningens kriterier for godkjenning[4].

---

[1] Foretak med utstedte verdipapirer notert på regulert marked i en EØS-stat
[2] Ot.prp. nr. 89 (2003-2004) avsnitt 3.2.5
[3] På ett område (regler om "annual cohorts" for enkelte kontrakter) er EFRAGs styre delt i synet på om kriteriene for godkjenning er oppfylt.
[4] https://www.efrag.org/News/Project-482/EFRAG-has-finalised-its-due-process-around-IFRS-17-and-has-submitted-its-Final-Endorsement-Advice-on-IFRS-17-Insurance-Contracts-including-the-June-2020-Amendments-to-the-European-Commission

Vurderingene i dette høringsnotatet bygger på en forutsetning om at IFRS 17 vil bli EU-godkjent med virkning fra 2023. Dersom EU beslutter noe annet, vil det også ha konsekvenser for eventuell anvendelse av IFRS 17 i selskapsregnskapet.

Selskapsregnskap
Forordningen gir medlemsstatene anledning til å tillate eller kreve at *selskapsregnskapet* utarbeides etter IFRS. I Norge er det et krav om at noterte foretak som ikke utarbeider konsernregnskap, skal utarbeide *selskapsregnskap* etter IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9 tredje ledd andre punktum. Øvrige foretak har adgang til å utarbeide selskapsregnskap etter IFRS, jf. lovens § 3-9 fjerde ledd andre punktum. Kravet og adgangen til å anvende IFRS i selskapsregnskapet gjelder likevel ikke for forsikringsforetak, jf. årsregnskapsforskriftene § 1-2. En mulig måte å innføre IFRS 17 på i selskapsregnskapene til forsikringsforetakene, er å kreve eller tillate anvendelse av IFRS fullt ut gjennom regnskapsloven § 3-9.

Krav eller adgang til anvendelse av IFRS 17 i selskapsregnskapet, kan alternativt innføres gjennom regulering i årsregnskapsforskriften. Til forskjell fra regulering gjennom regnskapsloven § 3-9 (EU-forordningen), vil det da være mulig å supplere med nasjonale regler.

En nærmere vurdering av reguleringsalternativene er gjort adskilt for livsforsikringsforetak, se avsnitt 2, og skadeforsikringsforetak, se avsnitt 3.

1.3 IFRS 17 vs Solvens II

Reglene for verdsettelse av forsikringskontrakter i IFRS 17 har likhetstrekk med reglene i Solvens II for verdsettelse av forsikringstekniske avsetninger. Samtidig er det områder hvor det er klare forskjeller. Et sentralt spørsmål for foretakene er i hvilken grad datagrunnlag og forutsetninger fra Solvens II-beregninger kan benyttes i IFRS 17-beregninger. Regelverkene dekker ulike formål. IFRS 17 sammen med andre IFRS-standarder har som formål å gi informasjon om foretakets finansielle stilling og resultat som er nyttig for brukere av regnskapet. Solvens II er et kapitalkravsregelverk for forsikringsforetak der hovedformålet er beskyttelse av forsikringstakere og forsikrede. Solvens II fokuserer på foretakets finansielle stilling og inneholder ikke krav til beregning og presentasjon av foretakets resultat. En nærmere sammenligning er gjort i avsnitt 2.3. For øvrig vises det til omtale i EFRAG sitt råd til EU-kommisjonen Appendix III[5] samt til EIOPAs analyse i notat av 19. oktober 2018[6].

[5] https://www.efrag.org/Assets/Download?assetUrl=%2Fsites%2Fwebpublishing%2FSiteAssets%2FAppendix%2520III.pdf
[6] https://www.eiopa.europa.eu/content/eiopa-analyses-benefits-ifrs-17-insurance-contracts_en

2 Livsforsikringsforetak

2.1 Innledning

Livsforsikringsforetakenes selskapsregnskap dekker i dag ulike informasjonsbehov. Det skal gi et rettvisende bilde av foretakets finansielle stilling og resultat[7]. Samtidig gir det informasjon om midler tilordnet forsikringskontraktene (forsikringskundenes midler), kundeoverskudd og overskuddsdisponering etter virksomhetsreglene i forsikrings-virksomhetsloven (heretter omtalt som kunderegnskap), se nærmere omtale i avsnitt 2.2.

Årsregnskapsforskriften skiller mellom store og små livsforsikringsforetak. *Store livsforsikringsforetak* er livsforsikringsforetak som (1) inngår i konsern der konsern-regnskapet utarbeides etter IFRS eller (2) som ikke inngår i konsern, men har utstedt verdipapirer notert på regulert marked i en EØS-stat. Store livsforsikringsforetak som inngår i IFRS-konsern må anvende IFRS 17 i selskapsregnskapet for konsolideringsformål selv om selskapsregnskap utarbeides etter andre regler. De fleste livsforsikringsforetakene i Norge faller inn under definisjonen av store livsforsikringsforetak.

Omtale av gjeldende regler i selskapsregnskap og i konsernregnskap samt nye regler i IFRS 17 for henholdsvis innregning og måling av forsikringsforpliktelser, resultatregnskap, balanse og noteopplysninger gis i avsnittene 2.3 til 2.6. Finanstilsynets vurderinger er gitt i avsnitt 2.7.

2.2 Forholdet mellom regnskap og virksomhetsregler

Virksomhetsreglene i forsikringsvirksomhetsloven inneholder krav til føring av kunde-regnskap som viser forsikringskapitalen knyttet til hver kontrakt (forsikringskundenes midler). Foretaket skal også ha et kursreguleringsfond og et risikoutjevningsfond. Etter gjeldende regnskapsregler skal forsikringsforpliktelser tilsvare forsikringskapital og kursreguleringsfond, jf. årsregnskapsforskriften § 3-1, mens risikoutjevningsfondet inngår i egenkapitalen.

Forvaltningskapitalen skal etter virksomhetsreglene deles inn i kollektivporteføljen, investeringsvalgporteføljen og selskapsporteføljen, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 3-11. Årsregnskapsforskriften stiller krav til at balansen viser foretakets eiendeler fordelt på disse tre porteføljene, jf. forskriftens § 4-5.

Etter forsikringsvirksomhetsloven skal verdsettelse av eiendeler i forbindelse med tilordning av avkastning (og tilføring av overskudd) til kundene beregnes i samsvar med måleregleene i årsregnskapsforskriften, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 3-13 femte ledd.

[7] Regnskapsloven § 3-2a

2.3 Innregning og måling av forsikringsforpliktelser

2.3.1 Gjeldende rett selskapsregnskapet

Forsikringskapital og kursreguleringsfond skal innregnes som forsikringsforpliktelser og måles i samsvar med reglene i forsikringsvirksomhetsloven kapittel 3, jf. årsregnskapsforskriften § 3-1. Risikoutjevningsfond er ikke å anse som forsikringsforpliktelse, jf. årsregnskapsforskriften § 3-2.

Forsikringskapitalen omfatter premiereserve, pensjonskapital, tilleggsavsetninger, premiefond, innskuddsfond, pensjonistenes overskuddsfond, pensjonsreguleringsfond, reguleringsfond og bufferavsetning, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 3-8.

Premiereserven utgjør hoveddelen av forsikringskapitalen. Beregning av premiereserve for kontraktsfastsatte forpliktelser tar utgangspunkt i "nåverdien" av fremtidige kontantstrømmer, beregnet ved bruk av samme forutsetninger som i premie- og avsetningsgrunnlaget. Nåverdien beregnes med en diskonteringsrente lik den garanterte renten og de biometriske forutsetningene som ligger til grunn for premieberegningen. Endres premieberegningsrenten eller de biometriske forutsetningene som ligger til grunn for premieberegningen i kontraktens løpetid, er det bare premiereserven for forpliktelser som oppstår etter endringen som beregnes på grunnlag av den nye beregningsrenten eller det nye biometriske beregningsgrunnlaget. "Nåverdien" av fremtidige kontantstrømmer kan således beregnes med ulike renter og med renter som kan avvike vesentlig fra den aktuelle markedsrenten[8].

Premiereserve for særskilt investeringsportefølje skal tilsvare verdien av den investeringsportefølje som er tilordnet kontrakten.

2.3.2 Gjeldende rett - konsernregnskapet

IFRS 4 inneholder ikke et fullstendig regelsett for verdsettelse av forsikringsforpliktelser, men tillater anvendelse av nasjonale regnskapsprinsipper med enkelte mindre unntak. Det muliggjør anvendelse av samme regnskapsprinsipper i konsernregnskapet som i selskapsregnskapet.

2.3.3 Solvens II

Tidligere var solvensreglene og regnskapsreglene sammenfallende med hensyn til beregning av forsikringsforpliktelser/forsikringstekniske avsetninger. Innføringen av Solvens II i 2016 medførte egne regler for beregning av forsikringstekniske avsetninger. Verdien av forsikringstekniske avsetninger skal i solvensberegningen settes til det beløp forsikringsforetaket vil måtte betale ved umiddelbar overdragelse av forsikringsforpliktelsene til et annet forsikringsforetak, jf. finansforetaksloven § 14-8. Beregningen skal baseres på markedsinformasjon og allment tilgjengelige opplysninger om forsikringsrisikoer. Verdien beregnes som summen av (1) beste estimat av fremtidige kontantstrømmer (sannsynlighetsvektet og hensyntatt tidsverdien) og (2) en risikomargin.

[8] Gjeldende rett åpner for bruk av kundeoverskudd til å øke premiereserven ved forsterkning av forsikringsteknisk beregningsgrunnlag for allerede opptjente forpliktelser. Slik bruk av kundeoverskudd er avhengig av Finanstilsynets samtykke.

Ved verdivurderingen av forsikringsforpliktelsene skal forsikringsforetak benytte de risikofrie rentekurvene som til enhver tid er offentliggjort av Finanstilsynet[9] (og som i praksis er beregnet av EIOPA, eller i det minste beregnet etter regler publisert av EIOPA). Foretaket kan benytte rentekurver med volatilitetsjustering med mindre annet er fastsatt av Finanstilsynet.

I verdivurderingen inngår implisitt nåverdien av fremtidige fortjenestemarginer som for lønnsomme kontrakter bidrar til å redusere verdien av forpliktelsene.

2.3.4 IFRS 17

Hovedregler
Forsikringskontrakter skal etter hovedreglene i IFRS 17 verdsettes til summen av[10]:

a. Nåverdien av forsikringskontraktenes fremtidige kontantstrømmer (sannsynlighetsvektet og hensyntatt tidsverdien),
b. Risikojustering for ikke-finansiell risiko, og
c. Uopptjent fortjeneste (servicemargin).

Beregning av fremtidige kontantstrømmer (a) og risikojustering for ikke-finansiell risiko (b) skal for hver periode baseres på dagsaktuelle estimater. Det innebærer estimater som reflekterer forholdene og forventningene til fremtiden på det aktuelle måletidspunktet. Nåverdien beregnes gjennom å anvende markedsbaserte diskonteringsrenter.

Risikojustering for ikke-finansiell risiko skal reflektere kompensasjonen som foretaket krever for å ta risikoen knyttet til usikkerheten om beløp og timing på kontantstrømmene som oppstår fra ikke-finansiell risiko. Med ikke-finansiell risiko menes risiko knyttet til forsikringskontrakter som ikke er finansiell risiko, herunder forsikringsrisiko, risiko for at forsikringstaker vil si opp kontrakten og risiko for uventede økninger i administrative kostnader knyttet til tjenester tilknyttet kontraktene (kostnadsrisiko)[11].

Fortjenesteelementet i kontraktene beregnes på kontraktenes etableringstidspunkt som uopptjent fortjeneste og inngår som en komponent i forsikringsforpliktelsen. Komponenten reduseres etter hvert som fortjeneste inntektsføres som følge av at foretaket leverer tjenester i henhold til forsikringskontraktene.

Forenklede regler
Forenklede regler (premieallokeringsmetoden) kan benyttes på forsikringskontrakter dersom ett av følgende kriterier er oppfylt[12]:

a. foretaket forventer at anvendelse av premieallokeringsmetoden ikke vil medføre vesentlig forskjellig måling enn måling etter hovedreglene, eller
b. kontraktenes dekningsperiode er ett år eller kortere.

Nærmere omtale av premieallokeringsmetoden er gitt i avsnitt 3.2.3.

2.3.5 Overordnet sammenligning av målereglene

Forsikringskontrakter skal etter IFRS 17 verdsettes ved hjelp av oppdaterte estimater kombinert med at fortjenesteelementet resultatføres i takt med at forsikringsforetakenes

[9] Solvens II-forskriften § 3
[10] IFRS 17.32-17.38, 17.40 og 17.43
[11] IFRS 17.B86 og B14
[12] IFRS 17.53

tjenester leveres. En svakhet ved gjeldende prinsipper i livsforsikring er at forpliktelsene verdsettes med ulike diskonteringsrenter som holdes fast gjennom kontraktsperioden selv om markedsrenten har endret seg vesentlig siden kontrakten ble inngått. Videre innebærer gjeldende prinsipper at eventuelle svakheter i det biometriske grunnlaget ikke er synlig i regnskapet.

IFRS 17 er imidlertid et relativt komplisert regelverk som i stor grad er prinsippbasert. Dette gir betydelig rom for skjønn. IFRS 17 har fellestrekk med Solvens II-regler for beregning av tekniske avsetninger, hvilket gjør at foretakene til en viss grad kan samordne beregningene og forutsetningene. Det er imidlertid elementer i regelverket som er forskjellig som gjør at foretakene ikke kan samordne beregningene av forpliktelsene fullt ut. EFRAG[13] nevner blant annet følgende hovedforskjeller:

- Fortjenesteelementet (uopptjent fortjeneste) er ikke en del av forsikringsteknisk avsetning i Solvens II, og inngår implisitt i egenkapitalen.
- Regler for hvilke kontrakter som skal vurderes samlet (gruppering) er forskjellig.
- Diskonteringsrente: IFRS 17 har en prinsippbasert tilnærming (foretakene kan velge metodikk) til å bestemme en diskonteringsrente som skal være markedsbasert. I Solvens II er det EIOPA som bestemmer diskonteringsrenten som kan inneholde to faktorer som ikke nødvendigvis er markedsbasert – matchingjustering og volatilitetsjustering.
- Risikojustering: I Solvens II er beregningen nedfelt i regelverket, mens IFRS 17 overlater til foretakene å velge både estimeringsteknikk og hvilke parametere som skal inngå i beregningen.

2.4 Resultatregnskap

2.4.1 Gjeldende rett - selskapsregnskapet

Oppstillingsplanen for resultatregnskapet er sammensatt av teknisk regnskap, ikke-teknisk regnskap, skattekostnader og andre inntekter og kostnader. Teknisk regnskap inneholder inntekter og kostnader fra forsikringsdriften med følgende hovedposter (underposter er ikke tatt med her):

1. Premieinntekter
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen
3. Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter
5. Erstatninger
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser
7. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader
10. Andre forsikringsrelaterte kostnader
11. Resultat av teknisk regnskap

[13] EFRAGs råd om godkjenning av IFRS 17, Appendix III avsnitt 408

2.4.2 Gjeldende rett - konsernregnskapet

IFRS 4 inneholder ikke et eksplisitt krav om å spesifisere inntekter og kostnader fra forsikringskontrakter på egen linje i resultatregnskapet. Det er imidlertid et krav i IAS 1 om å legge til ekstra linjer når dette er relevant for forståelsen av foretakets resultat[14].

2.4.3 IFRS 17

Med IFRS 17 innføres krav[15] til å vise forsikringsinntekter fra utstedte forsikringskontrakter, forsikringsdriftskostnader, netto gjenforsikringsinntekter/-kostnader samt forsikrings-driftsresultat separat i resultatregnskapet. I tillegg innføres krav til at resultatregnskapet spesifikt viser finansinntekter/-kostnader fra forsikringskontrakter og gjenforsikrings-kontrakter.

Forsikringsinntekter skal gjenspeile vederlaget som foretaket forventer å ha rett til som følge av leverte tjenester knyttet til forsikringskontraktene[16]. Forsikringsdriftskostnader omfatter erstatninger og andre driftskostnader knyttet til kontraktene.[17] Forsikringsinntekter og forsikringsdriftskostnader omfatter ikke eventuelle spareelementer (investment components)[18].

Som finansinntekter/-kostnader fra forsikringskontrakter regnes utelukkende nåverdiendringer i forsikringsforpliktelsene som følge av diskontering (tidsverdi) og endringer i finansiell risiko[19]. Det innebærer blant annet at avkastning fra eiendeler i kundeporteføljene ikke er å anses som finansinntekter fra forsikringskontrakter.

2.4.4 Overordnet sammenligning

Det er betydelige begrepsmessige og innholdsmessige forskjeller mellom årsregnskaps-forskriften og IFRS når det gjelder krav til oppstilling av resultatregnskap. Begrepsmessig tilsvarer *teknisk regnskap* i årsregnskapsforskriften, *forsikringsdriftsresultat* i IFRS. IFRS har en enklere inndeling i poster, men har samtidig betydelig større omfang av krav til note-opplysninger om beløp i resultatregnskapet, se avsnitt 2.6.

Innholdsmessig er det forskjeller knyttet til hvordan inntekter og kostnader beregnes, samt til hvilke inntekter og kostnader som omfattes av teknisk regnskap/forsikringsdriftsresultat. Netto inntekter fra investeringer i kundeporteføljene (post 2 og 3 i teknisk regnskap) medregnes ikke i forsikringsdriftsresultatet etter IFRS 17.

[14] IAS 1.85
[15] IAS 1.82
[16] IFRS 17.83
[17] IFRS 17.84
[18] IFRS 17.85
[19] IFRS 17.87

2.5 Balanse

2.5.1 Gjeldende rett selskapsregnskapet

Forsikringsforpliktelser skal i henhold til oppstillingsplanen spesifiseres i:

13. Forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser

13.1 Premiereserve mv.

13.2 Tilleggsavsetninger

13.3 Kursreguleringsfond

13.4 Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.

13.5 Andre tekniske avsetninger for skadeforsikringsvirksomheten

Sum forsikringsforpliktelser – kontraktsfastsatte forpliktelser

14. Forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje

14.1 Pensjonskapital mv.

14.2 Tilleggsavsetninger

14.3 Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.

Sum forsikringsforpliktelser – særskilt investeringsportefølje

…

16. Premiedepot fra gjenforsikringsforetak

Gjenforsikringsandeler av forsikringsforpliktelser skal i henhold til oppstillingsplanen spesifiseres i:

7. Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser i kollektivporteføljen

9. Gjenforsikringsandel av forsikringsforpliktelser i investeringsvalgporteføljen

2.5.2 Gjeldende rett - konsernregnskapet

IFRS 4 forbyr forsikringsgiver (forsikringsforetaket) å motregne gjenforsikringseiendeler mot de tilknyttede forsikringsforpliktelsene. For øvrig er det ingen krav til å spesifisere forsikringskontrakter eller gjenforsikringseiendeler i balansen.

2.5.3 IFRS 17

IFRS 17 krever at forpliktelser fra forsikringskontrakter vises separat i balansen og adskilt fra fordringer fra gjenforsikringskontrakter som også skal vises separat[20]. Det er ikke krav til underinndeling av forsikringsforpliktelser eller fordringer fra gjenforsikringskontrakter.

2.6 Noteopplysninger

2.6.1 Gjeldende rett - selskapsregnskapet

Store livsforsikringsforetak skal gi opplysninger om forsikringskontrakter i samsvar med IFRS 4, jf. årsregnskapsforskriften § 5-7 første ledd. For små livsforsikringsforetak er det tilstrekkelig at det gis opplysninger om virkning av endringer i forutsetninger, jf. § 5-8.

[20] IFRS 17.78

I tillegg til opplysningskravene som nevnt i avsnittet ovenfor, skal alle livsforsikringsforetak gi opplysninger om:

- endringer i forsikringsforpliktelser (§ 5-9)
- forsikringsforpliktelser og resultatposter fordelt på bransjer (§§ 5-10 og 5-11)
- fordeling av forfalte premieinntekter på geografiske områder (§ 5-12)
- kapitalavkastningsrente for eiendeler i kollektivporteføljen (§ 5-13)

2.6.2 Gjeldende rett - konsernregnskapet

IFRS 4 krever at det gis opplysninger i noter som forklarer beløp i resultatregnskap og balanse som kommer fra forsikringskontrakter. Det skal blant annet opplyses om forutsetninger som har størst effekt på beløpene og det skal gis en avstemming av periodens endringer i forsikringsforpliktelsene[21]. Videre skal det gis opplysninger om risikoegenskaper og risikograd knyttet til forsikringskontrakter[22]. Årsregnskapsforskriftens noteopplysnings-krav knyttet til forsikringskontrakter gjelder ikke for konsernregnskap utarbeidet etter IFRS.

2.6.3 IFRS 17

Kravene i IFRS 17 til å gi opplysninger i noter som forklarer innregnede beløp[23] er betydelig mer omfattende enn det som følger av IFRS 4. Det skal blant annet gis en avstemming av hvordan balanseførte verdier endres gjennom regnskapsperioden for henholdsvis (1) forpliktelser for gjenværende dekning (remaining coverage), (2) eventuelle tapskomponenter og (3) forpliktelser for inntrufne krav (incurred claims)[24].

Det er også krav til å gi opplysninger om vesentlige skjønnsvurderinger i anvendelse av IFRS 17[25] samt om risikoer knyttet til forsikringskontrakter[26].

2.6.4 Overordnet sammenligning

Det er krav i årsregnskapsforskriften § 5-9 og i IFRS (både IFRS 4 og IFRS 17) til å gi en avstemming av endringer i forsikringsforpliktelsene, men kravene til spesifikasjon av endringene er forskjellige (blant annet som følge av ulike krav til oppstilling av resultat-poster).

Kravene i årsregnskapsforskriften § 5-10 til å gi bransjefordelte opplysninger er strengere enn hva som følger av IFRS 17, mens IFRS 17 inneholder mer omfattende opplysningskrav som skal gis pr. fordelt nivå (produkt/geografi/segment).

Kravet i årsregnskapsforskriften § 5-13 til å gi opplysninger om kapitalavkastningsrente finnes ikke i IFRS 17.

[21] IFRS 4.36-37
[22] IFRS 4.38-39A
[23] IFRS 17.97-116
[24] IFRS 17.100 mv.
[25] IFRS 17.117-120
[26] IFRS 17.121-132

2.7 Finanstilsynets vurderinger

2.7.1 Plikt, adgang eller forbud

IFRS 17 er ment å bidra til et regnskap som gir et mer rettvisende bilde av foretakets stilling og resultat enn hva som tidligere har vært praktisert. Standarden er også ment å bidra til bedret sammenlignbarhet med IFRS-regnskap i andre bransjer og mellom forsikringsforetak i ulike land. Samtidig er IFRS 17 et relativt komplisert regelverk som åpner for betydelig grad av skjønn.

De fleste livsforsikringsforetakene i Norge inngår i konsern der konsernregnskapet utarbeides etter IFRS (definert som store foretak i årsregnskapsforskriften). Disse foretakene må anvende IFRS 17 i konsernregnskapet. Dersom andre prinsipper anvendes i selskapsregnskapet, må selskapsregnskapet for konsolideringsformål omarbeides til konsernregnskapets prinsipper. Vesentlige forskjeller i regnskapstallene som følge av forskjellig prinsippanvendelse kan virke kompliserende for brukere av begge regnskapene.

Det forhold at IFRS 17 er utfordrende og ressurskrevende å anvende, tilsier at små livsforsikringsforetak foreløpig ikke pålegges å anvende IFRS 17. Dersom store livsforsikringsforetak pålegges (eventuelt gis adgang til) å anvende IFRS 17, bør små livsforsikringsforetak gis adgang til å velge mellom IFRS 17 og gjeldende regler.

En situasjon der noen pensjonsinnretninger[27] anvender IFRS 17 mens andre anvender gjeldende regler kan gjøre sammenligning av innretningene mer krevende. Det kan til dels avhjelpes gjennom å kreve at foretak som anvender IFRS 17 gir informasjon om kunderegnskap i noter, se nærmere omtale i avsnitt 2.7.2.

Innføring av IFRS 17 i selskapsregnskapet har ingen konsekvenser for beregning av kundetildeling eller for solvensberegning. Konsekvensene for utdeling av utbytte er omtalt i avsnitt 2.7.3.

I avsnitt 2.7.4 omtales hvordan anvendelse av IFRS 17 i livsforsikringsforetakenes selskapsregnskap kan reguleres.

Finanstilsynets samlede vurdering og forslag er gitt i avsnitt 2.7.5.

2.7.2 Informasjon om kunderegnskap i noter

Dersom forsikringskontrakter innregnes, måles og presenteres i samsvar med IFRS 17, bør det i noter gis informasjon om:

- om teknisk regnskap (resultatposter knyttet til forsikringsdriften) og
- forsikringskapitalen og fond beregnet etter virksomhetsreglene samt
- plasseringen av forsikringskapitalen.

Opplysninger om teknisk regnskap
Ved anvendelse av IFRS 17 bør informasjon om teknisk regnskap i gjeldende oppstillingsplan gis i noter. Det finnes et notekrav i årsregnskapsforskriften om spesifikasjon av teknisk regnskap fordelt på bransjer, jf. § 5-11. Etter Finanstilsynets vurdering kan § 5-11 enkelt endres slik at informasjonen om teknisk regnskap også gis samlet for foretaket (post for post).

[27] Store og små livsforsikringsforetak samt pensjonskasser

Opplysninger om forsikringskapital og kursreguleringsfond
Ved anvendelse av IFRS 17 bør informasjon om forsikringskapital og kursreguleringsfond gis i noter. Det finnes et notekrav i årsregnskapsforskriften om å spesifisere forsikringskapitalen fordelt på bransjer, jf. § 5-10. Etter Finanstilsynets vurdering kan § 5-10 enkelt endres slik at informasjonen også gis samlet for foretaket.

Opplysninger om eiendeler i kundeporteføljer
Det er også forskjeller mellom IFRS (herunder IFRS 17) og årsregnskapsforskriftens krav til balanseoppstilling, se avsnittene 2.2 og 2.5. Årsregnskapsforskriftens krav til inndeling av eiendeler i kundeporteføljer og selskapsportefølje følger ikke av IFRS. Ved anvendelse av IFRS 17 synes det mest hensiktsmessig at informasjon om eiendeler i kundeporteføljer gis i noter sammen med informasjon om teknisk regnskap og om forsikringskapital og kurs-reguleringsfond.

2.7.3 Konsekvenser for utdeling av utbytte

IFRS 17 kan gi større svingninger i resultatet. Finanstilsynet er kjent med at foretakene har stilt spørsmål om hvorvidt IFRS 17 vil påvirke foretakenes utbyttegrunnlag og adgang til å betale ut utbytte. Utbyttet skal, etter finansforetaksloven § 10-6 første ledd, ikke settes høyere enn det som er forsvarlig og forenlig med forsiktig og god forretningsskikk. Dersom foretakets styre ønsker å dele ut mer enn halvparten av årsresultatet, skal styret gi melding om forslaget til Finanstilsynet, jf. lovens § 10-6 tredje ledd. Endret årsresultat som følge av IFRS 17 vil således kunne påvirke i hvilke tilfeller foretaket må sende melding til Finanstilsynet.

Finanstilsynet kan, når hensynet til finansforetakets soliditet tilsier det, gi foretaket pålegg om ikke å dele ut utbytte eller om å dele ut mindre enn det som er foreslått av styret eller vedtatt av generalforsamlingen, jf. lovens § 10-6 fjerde ledd. Dersom foretakets styre ønsker å dele ut mer enn årsresultatet, anses dette som reduksjon av foretakets egenkapital som etter lovens § 10-8 krever samtykke fra Finanstilsynet. Endrede regnskapsprinsipper har i utgangspunktet ingen konsekvenser for et foretaks soliditet og dermed heller ikke betydning for Finans-tilsynets vurderinger om utbyttebegrensninger.

2.7.4 Regulering av IFRS 17

Krav eller adgang til anvendelse av IFRS 17 i selskapsregnskapsregnskapet for livs-forsikringsforetak kan enten reguleres gjennom regnskapsloven § 3-9 eller gjennom årsregnskapsforskriften.

Regulering gjennom regnskapsloven § 3-9
Som nevnt i avsnitt 1.2 har forsikringsforetak ikke adgang til å anvende IFRS fullt ut i selskapsregnskapet gjennom regnskapsloven § 3-9 slik andre foretak har. En mulig måte å innføre IFRS 17 på i selskapsregnskapet for livsforsikringsforetak, er å oppheve dette forbudet. Det vil i så fall medføre at årsregnskapsforskriftens regler om verdsettelse i kapittel 3 og om oppstilling av resultat-regnskap og balanse i kapittel 4 samt notekrav innenfor forordningens område, ikke vil gjelde.

Det er tidligere vurdert hvilke forskriftsbestemmelser som fortsatt gjelder ved anvendelse av IFRS gjennom regnskapsloven § 3-9 (for konsernregnskap), jf. årsregnskapsforskriften § 1-3 andre ledd:

- § 2-1 Plikt til å utarbeide årsregnskap og årsberetning

- § 2-3 Årsberetningens innhold
- § 2-4 Begrensninger i unntak fra konsernregnskapsplikten
- § 5-11 tredje ledd om avkastningsresultat, risikoresultat, administrasjonsresultat, fortjenesteelement for risiko og vederlag for rentegaranti
- § 5-13 Kapitalavkastning
- § 5-31 Aksjer og andeler
- § 5-40 første og andre ledd om firmaopplysninger mv for datterselskap og tilknyttede selskap
- § 5-45 Egenkapital
- § 5-46 Kapitalkrav
- § 5-54 Ytelser og lån til ledende ansatte mv
- § 6-1 Plikt til å utarbeide delårsregnskap
- § 6-4 Offentlighet mv

Etter Finanstilsynets vurdering bør også krav om noteopplysninger om kunderegnskap, jf. avsnitt 2.7.2, gjelde for selskapsregnskap som utarbeides etter IFRS gjennom regnskapsloven § 3-9.

Regulering gjennom årsregnskapsforskriften
Dersom det er behov for nasjonale særbestemmelser om utarbeidelse av selskapsregnskap utover bestemmelsene nevnt ovenfor, kan ikke regnskapsloven § 3-9 gjøres gjeldende. Regulering må da skje gjennom årsregnskapsforskriften.

IFRS 17 erstatter verdsettelsesreglene om forsikringsforpliktelser mv. i årsregnskapsforskriften §§ 3-1 til 3-3. Videre innebærer IFRS 17 avvik fra årsregnskapsforskriftens bestemmelser om oppstilling av resultatregnskap og balanse, som tilsier at kapittel 4 i årsregnskapsforskriften ikke gjøres gjeldende for foretak som anvender IFRS 17.

Årsregnskapsforskriften §§ 3-4 til 3-11 omhandler verdsettelsesregler som dekkes gjennom andre IFRS-standarder enn IFRS 17. Det er blant annet forskriftskrav om at eiendommer verdsettes til virkelig verdi/verdiregulert beløp. IFRS tillater foretakene å velge mellom virkelig verdi/verdiregulert beløp på den ene side og anskaffelseskost på den annen side, jf. IAS 40 og IAS 16. Begrunnelsen for kun å tillate virkelig verdi/verdiregulert beløp har vært at verdsettelsen har betydning for kundetildelingen, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 3-13 femte ledd. Se også avsnitt 2.2.

Finanstilsynet har i høringsnotat av 2. juli 2019 om garanterte pensjonsprodukter foreslått at verdsettelse for kundetildelingsformål reguleres gjennom forskrift til forsikringsvirksomhetsloven. Dersom dette forslaget ikke følges opp, vil anvendelse av IFRS gjennom regnskapsloven § 3-9 få konsekvenser for kundetildelingen.

Etter Finanstilsynets vurdering bør det ikke åpnes opp for full anvendelse av IFRS i livsforsikringsforetakenes selskapsregnskap, med mindre verdsettelsesreglene for kundetildelingsformål endres slik Finanstilsynet har foreslått.

2.7.5 Samlet vurdering og forslag

IFRS 17 er ment å bidra til at regnskapene gir et mer rettvisende bilde av foretakenes stilling og resultat. Det innebærer blant annet at forsikringsforpliktelsene blir beregnet med oppdaterte estimater på diskonteringsrente og biometrisk grunnlag. Prinsippene for

inntektsføring og kostnadsføring er de samme som IFRS legger til grunn for andre bransjer. Som for alle andre standarder i IFRS er IFRS 17 prinsippbasert, hvilket i større grad (enn i gjeldende regler) involverer foretakenes skjønnsmessige vurderinger. Dette påvirker ikke beregningene av kundetildeling eller solvens, da disse beregningene gjøres etter regler i forsikringslovgivningen.

På den annen side er IFRS 17 et komplekst regelverk med betydelig skjønnsutøvelse som er spesielt utfordrende for livsforsikringskontrakter. Det kan lede til ulike tolkninger blant foretakene om hvordan standarden skal anvendes på norske livsforsikringsprodukter og om hvilke forutsetninger som legges til grunn for beregningene. For å sikre ensartet praksis, kunne det vært hensiktsmessig med nærmere regulering som innsnevrer skjønnsrommet. Innsnevring av skjønnsrommet for anvendelse av IFRS 17 gjennom forskriftsregulering, er imidlertid krevende å gjøre uten nærmere erfaring. Det er derfor vanskelig å vurdere behovet for eventuelle innsnevringer av skjønnsrommet i IFRS 17, før Finanstilsynet har tilsynserfaring knyttet til foretakenes praktiseringer av standarden. Finanstilsynet foreslår derfor at det inntil videre ikke åpnes opp for anvendelse av IFRS 17 i selskapsregnskapet.

Finanstilsynet foreslår i denne omgang kun endringer i årsregnskapsforskriften § 3-1 og opphevelse av § 5-7 som følge av at IFRS 4 blir opphevet når IFRS 17 trer i kraft.

3 Skadeforsikringsforetak

3.1 Innledning

Det er et betydelig antall skadeforsikringsforetak i Norge av svært ulik størrelse og med svært ulikt produktspekter. I årsregnskapsforskriften skilles det mellom store, mellomstore og små skadeforsikringsforetak:

- Store skadeforsikringsforetak er skadeforsikringsforetak som
  - inngår i konsern der konsernregnskapet utarbeides etter IFRS eller
  - som ikke inngår i konsern, men har utstedt verdipapirer notert på regulert marked i en EØS-stat.
- Små skadeforsikringsforetak er skadeforsikringsforetak med forfalte bruttopremier som ikke overstiger 40 millioner kroner på balansedagen.
- Mellomstore skadeforsikringsforetak er skadeforsikringsforetak som verken er store eller små.

Nedenfor gis en omtale av gjeldende regler i selskapsregnskap og i konsernregnskap samt nye regler i IFRS 17 for henholdsvis innregning og måling av forsikringsforpliktelser (avsnitt 3.2) resultatregnskap (avsnitt 3.3), balanse (avsnitt 3.4) og noteopplysninger (avsnitt 3.5). Finanstilsynets vurderinger er gitt i avsnitt 3.6.

3.2 Innregning og måling av forsikringsforpliktelser mv.

3.2.1 Gjeldende rett - selskapsregnskapet

Forsikringsforpliktelser i skadeforsikringsforetakenes selskapsregnskap består av

- avsetning for ikke opptjent bruttopremie
- avsetning for ikke avløpt risiko
- brutto erstatningsavsetning

Avsetning for ikke opptjent bruttopremie skal tilsvare den delen av forfalte bruttopremier som på balansedagen gjelder de ikke avløpte deler av forsikringenes dekningsperioder, jf. årsregnskapsforskriften § 3-5 første ledd.

Avsetning for ikke avløpt risiko er en avsetning for forventede erstatninger og skade-behandlingskostnader relatert til fremtidige skadetilfeller under de forsikringer som løper på balansedagen, i den grad disse kostnader ikke kan anses å være dekket av avsetningen for ikke opptjent bruttopremie, jf. § 3-5 andre ledd.

Brutto erstatningsavsetning skal tilsvare de forventede fremtidige brutto erstatnings-kostnadene for alle skadetilfeller som på balansedagen er inntruffet, men ikke oppgjort, jf. § 3-5 tredje ledd. Diskontering kan bare foretas i de tilfeller der det foreligger et pålitelig statistisk grunnlag på erstatningsutbetalingene og tidspunktet for disse, jf. § 3-5 fjerde ledd. Dersom diskontering foretas, skal diskonteringsrenten ikke overstige en forsiktig vurdering av forventet fremtidig avkastning på foretakets eiendeler, jf. § 3-5 femte ledd.

Gjenforsikringsandeler skal innregnes som en eiendel og omfatter de beløp som foretaket forventer å motta fra gjenforsikringsforetak i henhold til inngåtte gjenforsikringsavtaler, jf. § 3-1 sjette ledd. Dersom gjenforsikringsavtalen har falt i verdi, skal gjenforsikringsandelens balanseførte verdi reduseres tilsvarende. En gjenforsikringsandel har falt i verdi dersom og bare dersom kriteriene i IFRS 4.20 er oppfylt.

I tillegg til ovennevnte er det i § 3-1 bestemmelser om anvendelse av bestemmelser i IFRS 4 og etter § 3-6 skal ettårige rene risikoforsikringer (livsforsikring) innregnes og måles i samsvar med årsregnskapsforskriften for livsforsikringsforetak § 3-1.

3.2.2 Gjeldende rett – konsernregnskapet

For konsernregnskap utarbeidet etter IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9, er det i dag IFRS 4 *Forsikringskontrakter* som regulerer hvordan forsikringsforpliktelser og gjenforsikrings-andeler skal innregnes og måles. Årsregnskapsforskriftens bestemmelser om innregning og måling av forsikringsforpliktelser og gjenforsikringsandeler gjelder i utgangspunktet ikke. IFRS 4 inneholder imidlertid ikke et fullstendig regelsett for verdsettelse av forsikrings-forpliktelser, men tillater anvendelse av nasjonale regnskapsprinsipper med enkelte mindre unntak. Det muliggjør anvendelse av samme regnskapsprinsipper i konsernregnskapet som i selskapsregnskapet.

3.2.3 IFRS 17

Forsikringskontrakter skal etter hovedreglene i IFRS 17 verdsettes til summen av:

a. Nåverdien av forsikringskontraktenes fremtidige kontantstrømmer,
b. Risikojustering for ikke-finansiell risiko, og
c. Uopptjent fortjeneste (servicemargin).

Forenklede regler (premieallokeringsmetoden) kan benyttes på forsikringskontrakter dersom ett av følgende kriterier er oppfylt:

a. foretaket forventer at anvendelse av premieallokeringsmetoden ikke vil medføre vesentlig forskjellig måling enn måling etter hovedreglene, eller
b. kontraktenes dekningsperiode er ett år eller kortere.

Hovedreglene er nærmere omtalt i avsnitt 2.3.3, mens nærmere omtale av de forenklede reglene gis nedenfor.

Forsikringsforpliktelser består av

- forpliktelser for gjenværende dekning (liability for remaining coverage)
- forpliktelser for inntrufne krav (liability for incurred claims)

Forpliktelser for gjenværende dekning
Ved anvendelse av premieallokeringsmetoden beregnes forpliktelse for gjenværende dekning som[28]:

- den delen av mottatte premier som ikke er inntektsført og hvor en forsikringshendelse ikke har inntruffet
- justert for eventuell amortisering av etableringsutgifter (insurance acquisition cash flows) og

[28] IFRS 17.55

- eventuell justering for en finansieringskomponent (ikke påkrevd for dekningsperioder på ett år eller kortere)

Dersom en gruppe av forsikringskontrakter i løpet av dekningsperioden anses som tapskontrakter, skal negativ forskjell mellom uopptjente premieinntekter for gruppen og forventede erstatningskostnader, resultatføres og tillegges forpliktelsen for gjenværende dekning[29].

Forpliktelser for inntrufne krav
Forpliktelse for inntrufne krav (erstatningsavsetning) beregnes ved å neddiskontere fremtidige kontantstrømmer og justere for ikke-finansiell risiko. Diskonteringsrenten skal være markeds-konsistent. Det er likevel ikke nødvendig å foreta neddiskontering og justering for effekten av finansiell risiko, dersom erstatningene forventes å bli utbetalt innen ett år[30].

Justering for ikke-finansiell risiko skal reflektere kompensasjon som foretaket krever for å ta denne risikoen. Med ikke-finansiell risiko menes blant annet forsikringsrisiko, risiko for at kunder avslutter kontrakten før dekningsperioden er over og kostnadsrisiko (risikoen for uventet økning i administrative kostnader som ikke er kostnader knyttet til forsikrings-hendelser)[31].

Gjenforsikringskontrakter
Forenklede regler gjennom premieallokeringsmetoden kan også anvendes for gjenforsikringskontrakter[32]. Premieallokeringen påvirker hva som resultatføres som gjenforsikringskostnader i resultatregnskapet og størrelsen på gjenforsikringseiendelen.

3.2.4 Overordnet sammenligning

Premieallokeringsmetoden i IFRS 17 har likhetstrekk med gjeldende regler i årsregnskapsforskriften.

Begge metoder/regelverk innebærer at mottatte premier inntektsføres fordelt over hele dekningsperioden. Den delen av premien som ikke anses opptjent, regnskapsføres som forpliktelse i balansen. Årsregnskapsforskriften omtaler denne forpliktelsen som "avsetning for ikke opptjent bruttopremie", mens IFRS 17 bruker "forpliktelse for gjenværende dekning" som begrep.

Begge metoder/regelverk kostnadsfører og balanseører en forpliktelser når forsikrings-hendelser inntreffer. Årsregnskapsforskriften omtaler denne forpliktelsen som "brutto erstatningsavsetning", mens IFRS 17 bruker "forpliktelser for inntrufne krav" som begrep. Det er forskjeller knyttet til når diskontering skal foretas og hvilken diskonterings-rente som i tilfelle skal benyttes. IFRS 17 krever at forpliktelsene justeres for ikke-finansiell risiko, mens årsregnskapsforskriften ikke har et slikt krav.

Begge metoder/regelverk krever at tap på forsikringskontrakter resultatføres direkte uten fordeling over dekningsperioden og at forsikringsforpliktelsen økes tilsvarende.

[29] IFRS 17.57-58
[30] IFRS 17.59b
[31] IFRS 17.B86
[32] IFRS 17.69

3.3 Resultatregnskap

3.3.1 Gjeldende rett - selskapsregnskapet

Selskapsregnskap
Oppstillingsplanen for resultatregnskapet er sammensatt av teknisk regnskap, ikke-teknisk regnskap, skattekostnader og andre inntekter og kostnader. Teknisk regnskap inneholder inntekter og kostnader fra forsikringsdriften:

1. Premieinntekter mv.
    - 1.1 Opptjente bruttopremier
    - 1.2 – Gjenforsikringsandel av opptjent bruttopremier
    - *Sum premieinntekter for egen regning*
2. Andre forsikringsrelaterte inntekter
3. Erstatningskostnader
    - 3.1 Brutto erstatningskostnader
    - 3.2 - Gjenforsikringsandel av brutto erstatningskostnader
    - *Sum erstatningskostnader for egen regning*
4. Forsikringsrelaterte driftskostnader
    - 4.1 Salgskostnader
    - 4.2 Endringer i forskuddsbetalte direkte salgskostnader
    - 4.3 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader inkl. provisjoner for mottatt gjenforsikring
    - 4.4 – Mottatte provisjoner for avgitt gjenforsikring og gevinstandeler
    - *Sum forsikringsrelaterte driftskostnader*
5. Andre forsikringsrelaterte driftskostnader
6. Endring i avsetning for ikke avløpt risiko
7. Resultat av teknisk regnskap

3.3.2 Gjeldende rett – konsernregnskapet

For konsernregnskap utarbeidet etter IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9, gjelder ikke årsregnskapsforskriftens bestemmelser om oppstilling av resultatregnskap. IFRS inneholder noen krav til oppstilling av resultatregnskap og balanse (IAS 1), men inneholder ikke et eksplisitt krav til å spesifisere inntekter og kostnader fra forsikringskontrakter på egne linjer i resultatregnskapet. Det er imidlertid et krav om å legge til ekstra linjer når dette er relevant for forståelsen av foretakets resultat.

3.3.3 IFRS 17

Med IFRS 17 innføres krav til å vise forsikringsinntekter, forsikringsdriftskostnader, netto gjenforsikringsinntekter/-kostnader samt forsikringsdriftsresultat separat i resultatregnskapet. I tillegg innføres krav til at resultatregnskapet spesifikt viser finansinntekter/-kostnader fra forsikringskontrakter og gjenforsikringskontrakter.

Forsikringsinntekter skal gjenspeile vederlaget som foretaket forventer å ha rett til som følge av leverte tjenester knyttet til forsikringskontraktene. Forsikringsdriftskostnader omfatter erstatninger og andre driftskostnader knyttet til kontraktene.

Som finansinntekter/-kostnader fra forsikringskontrakter regnes utelukkende nåverdiendringer i forsikringsforpliktelsene som følge av diskontering (tidsverdi) og endringer i finansiell risiko.

3.3.4 Overordnet sammenligning

Det er betydelige begrepsmessige og innholdsmessige forskjeller mellom årsregnskapsforskriften og IFRS når det gjelder krav til oppstilling av resultatregnskap. Begrepsmessig tilsvarer teknisk regnskap i årsregnskapsforskriften, forsikringsdriftsresultat i IFRS. IFRS har en enklere inndeling i poster, men har samtidig betydelig større omfang av krav til noteopplysninger om beløp i resultatregnskapet, se avsnitt 3.5.

3.4 Balanse

3.4.1 Gjeldende rett - selskapsregnskapet

Forsikringsforpliktelser skal i henhold til oppstillingsplanen (balansepost 10) spesifiseres i:
10.1 Avsetning for ikke opptjent bruttopremie
10.2 Avsetning for ikke avløpt risiko
10.3 Brutto erstatningsavsetning

Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser skal i henhold til oppstillingsplanen (balansepost 3) spesifiseres i:
3.1 Gjenforsikringsandel av ikke opptjent bruttopremie
3.2 Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning

3.4.2 Gjeldende rett – konsernregnskapet

For konsernregnskap utarbeidet etter IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9, gjelder ikke årsregnskapsforskriftens bestemmelser om oppstilling av balanse. IFRS 4 forbyr forsikringsgiver (forsikringsselskapet) å motregne gjenforsikringseiendeler mot de tilknyttede forsikringsforpliktelsene. For øvrig er det ingen krav til å spesifisere forsikringskontrakter eller gjenforsikringseiendeler i balansen.

3.4.3 IFRS 17

IFRS 17 krever at forpliktelser fra forsikringskontrakter vises separat i balansen og adskilt fra fordringer fra gjenforsikringskontrakter som også skal vises separat. Det er ikke krav til underinndeling av forsikringsforpliktelser eller fordringer fra gjenforsikringskontrakter.

3.5 Noteopplysninger

3.5.1 Gjeldende rett - selskapsregnskapet

Store skadeforsikringsforetak skal gi opplysninger om forsikringskontrakter i samsvar med IFRS 4, jf. årsregnskapsforskriften § 5-7 første ledd. For mellomstore og små skadeforsikringsforetak er det tilstrekkelig at det gis opplysninger om virkning av endringer i forutsetninger, jf. § 5-8.

I tillegg til opplysningskravene som nevnt i avsnittet ovenfor, skal alle skadeforsikringsforetak gi bransjefordelte opplysninger om:

- balansepostene avsetning for ikke opptjent bruttopremie og brutto erstatningsavsetning (§ 5-9 første ledd), og om
- forfalte premier, premieinntekter og inntrufne erstatninger (§ 5-10).

Hvilke bransjer som det skal spesifiseres på fremgår av § 5-10 annet ledd. Foretakene kan utelate fordeling på bransjer der opptjente bruttopremier er mindre enn 25 millioner kroner. Det skal likevel alltid gis bransjefordelte opplysninger for de fire bransjene med høyest opptjent premie.

Det er også krav til å opplysninger om inntekter fordelt på geografiske områder, jf. § 5-11.

3.5.2 Gjeldende rett – konsernregnskapet

For konsernregnskap utarbeidet etter IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9, gjelder ikke årsregnskapsforskriftens bestemmelser om noteopplysninger om forsikringskontrakter i §§ 5-7 til 5-11.

IFRS 4 krever at det gis opplysninger i noter som forklarer beløp i resultatregnskap og balanse som kommer fra forsikringskontrakter. Det er ingen krav til å gi bransjefordelte opplysninger. IFRS 4 krever også at det gis opplysninger om risikoegenskaper og -grad knyttet til forsikringskontrakter.

3.5.3 IFRS 17

Kravene i IFRS 17 til å gi opplysninger i noter som forklarer innregnede beløp er betydelig mer omfattende enn det som følger av IFRS 4. Det skal blant annet gis en avstemming av hvordan balanseført verdier endres gjennom regnskapsperioden for henholdsvis forpliktelser for gjenværende dekning, eventuelle tapskomponenter samt forpliktelser for inntrufne krav.

IFRS 17 krever at foretakene foretar en vurdering av hvilket detaljeringsnivå note-opplysningene skal gis på[33]. Foretakene skal fastsette detaljeringsnivået slik at nyttig informasjon ikke blir skjult, enten gjennom inkludering av store mengder uvesentlig informasjon eller gjennom sammenslåing av poster som har ulike egenskaper[34]. Eksempler på detaljeringsnivå som kan være passende er:

- Kontraktstype (for eksempel hovedprodukter)
- Geografiske områder, eller
- Rapporterbare segmenter som definert i IFRS 8 *Driftssegmenter*.

Det er også krav til å gi opplysninger om vesentlige skjønnsvurderinger i anvendelsen av IFRS 17 samt om risikoer knyttet til forsikringskontrakter.

3.5.4 Overordnet sammenligning

Opplysningskravene i årsregnskapsforskriften og IFRS 17 er overlappende. Kravet i årsregnskapsforskriften til bransjeinndeling er strengere enn hva som følger av IFRS 17, men er i stor grad overlappende med krav til offentliggjøring av bransjefordelt informasjon i rapporten om foretakenes solvens og finansielle stilling (Solvens II krav). IFRS 17 inneholder mer omfattende opplysningskrav som skal gis pr fordelt nivå (produkt/geografi/segment).

[33] IFRS 17.94
[34] IFRS 17.95

3.6 Finanstilsynets vurderinger

3.6.1 Plikt, adgang eller forbud

IFRS 17 medfører at det i konsernregnskap utarbeidet etter IFRS, ikke lenger blir mulig å anvende nasjonale regler for regnskapsføring av forsikringskontrakter. Skadeforsikrings-foretak, som inngår i IFRS-konsern, må for konsolideringsformål anvende IFRS 17. For disse foretakene samt for brukerne av regnskapet, vil det være en fordel om samme regnskaps-prinsipper anvendes i selskapsregnskapet. Anvendelse av IFRS 17 i selskapsregnskapet har ingen konsekvenser for solvensberegningen. Finanstilsynet foreslår at skadeforsikringsforetak som inngår i IFRS-konsern, pålegges å anvende IFRS 17 i selskapsregnskapet.

Mens noterte foretak generelt, uten konsern, har plikt til å anvende IFRS fullt ut i selskaps-regnskapet, er anvendelse av IFRS fullt ut (gjennom regnskapsloven § 3-9) ikke tillatt for noterte skadeforsikringsforetak. Forbudet ble innført på et tidspunkt der selskapsregnskapet dannet grunnlag for beregning av solvens og kapitaldekning. Slik er det ikke lenger. Solvens beregnes etter egne regler, mens krav til kapitaldekning er opphørt. Det tilsier etter Finans-tilsynets vurdering at noterte skadeforsikringsforetak uten konsern pålegges samme plikt til å anvende IFRS i selskapsregnskapet som andre noterte foretak.

For mellomstore og små skadeforsikringsforetak vil antagelig IFRS 17 fremstå som et komplisert regelverk, selv om de fleste skadeforsikringskontrakter antagelig vil kvalifisere for forenklede regler gjennom premieallokeringsmetoden i IFRS 17. Anvendelse av IFRS 17 fremfor gjeldende regler i årsregnskapsforskriften vil ikke nødvendigvis gi større beløps-messige forskjeller, hvilket kan tilsi at gjeldende regler foreløpig videreføres for mellomstore og små skadeforsikringsforetak. Finanstilsynet vil på et senere tidspunkt vurdere hvorvidt og eventuelt hvordan gjeldende regler bør tilpasses IFRS 17. Det bør imidlertid være en adgang for mellomstore og små skadeforsikringsforetak til selv å velge å anvende IFRS 17 i selskaps-regnskapet.

3.6.2 Regulering av IFRS 17

Krav eller adgang til anvendelse av IFRS 17 i selskapsregnskapsregnskapet for livs-forsikringsforetak kan enten reguleres gjennom regnskapsloven § 3-9 eller gjennom årsregnskapsforskriften.

Regulering gjennom regnskapsloven § 3-9
Som nevnt i avsnitt 1.2 har forsikringsforetak ikke adgang til å anvende IFRS fullt ut i selskapsregnskapet gjennom regnskapsloven § 3-9 slik andre foretak har. En mulig måte å innføre IFRS 17 på i selskapsregnskapene for skadeforsikringsforetakene, er å oppheve dette forbudet. Det vil i så fall medføre at årsregnskapsforskriftens regler om verdsettelse i kapittel 3 og om oppstilling av resultatregnskap og balanse i kapittel 4 samt notekrav innenfor forordningens område, ikke vil gjelde.

Det er tidligere vurdert hvilke forskriftsbestemmelser som fortsatt gjelder av anvendelse av IFRS gjennom lovens § 3-9 (for konsernregnskap), jf. årsregnskapsforskriften § 1-3 annet ledd:

- § 2-1 Plikt til å utarbeide årsregnskap og årsberetning,
- § 2-3 Årsberetningens innhold,
- § 2-4 Begrensninger i unntak fra konsernregnskapsplikten,
- § 5-29 Aksjer og andeler,

- § 5-38 første og annet ledd om firmaopplysninger mv for datterselskap og tilknyttede selskap,
- § 5-43 Egenkapital,
- § 5-44 Kapitalkrav,
- § 5-52 Ytelser og lån til ledende ansatte mv,
- § 6-1 Plikt til å utarbeide delårsregnskap
- § 6-4 Offentlighet mv.

Regulering gjennom årsregnskapsforskriften
Dersom det er behov for nasjonale særbestemmelser om utarbeidelse av selskapsregnskap utover bestemmelsene nevnt ovenfor, kan ikke regnskapsloven § 3-9 gjøres gjeldende. Regulering må da skje gjennom årsregnskapsforskriften.

IFRS 17 erstatter verdsettelsesreglene om forsikringsforpliktelser mv i årsregnskaps-forskriften §§ 3-1 til 3-5. Videre innebærer IFRS 17 avvik fra årsregnskapsforskriftens bestemmelser om oppstilling av resultatregnskap og balanse, som tilsier at kapittel 4 i årsregnskapsforskriften ikke gjøres gjeldende for foretak som anvender IFRS 17.

Årsregnskapsforskriften §§ 3-6 til 3-11 er verdsettelsesregler som samsvarer med IFRS på områder som finansielle instrumenter, eiendom, måling til virkelig verdi og ytelser til ansatte. Årsregnskapsforskriften § 3-12 gir foretakene adgang til å fravike IFRS i noen tilfeller. For store skadeforsikringsforetak er fraviksadgangen begrenset til noen få spesifiserte IFRS-krav, mens mellomstore og små skadeforsikringsforetak kan fravike verdsettelsesreglene i IFRS på områder som ikke er spesifikt regulert i øvrige bestemmelser i kapittel 3 i årsregnskaps-forskriften. Dersom det innføres plikt til å anvende IFRS gjennom regnskapsloven § 3-9, kan ikke § 3-12 gjøres gjeldende for disse regnskapene.

Noteopplysninger om forsikringskontrakter er i årsregnskapsforskriften regulert i §§ 5-7 til 5-11. IFRS 17 inneholder betydelig mer omfattende notekrav, men kravene er ikke spesifikke om hvilken bransjeinndeling opplysningene skal gis fordelt på. Årsregnskapsforskriftens krav til å gi bransjeinndelte noteopplysninger er imidlertid i stor grad overlappende med krav til offentliggjøring av informasjon i rapporten om foretakenes solvens og finansiell stilling (Solvens II krav). Dersom det innføres plikt til å anvende IFRS gjennom regnskapsloven § 3-9, kan ikke §§ 5-7 til 5-11 gjøres gjeldende for disse regnskapene.

3.6.3 Samlet vurdering og forslag

Store skadeforsikringsforetak
Finanstilsynet foreslår følgende:

1. Noterte skadeforsikringsforetak, uten konsern, pålegges å utarbeide selskapsregnskap i samsvar med IFRS, herunder IFRS 17.
2. Skadeforsikringsforetak som inngår i IFRS-konsern, pålegges å utarbeide selskapsregnskap i samsvar med IFRS, herunder IFRS 17, men med adgang til å fravike IFRS i tilfeller som nevnt i forskriftens § 3-12 første ledd.

Finanstilsynet anser opplysninger knyttet til enkeltbransjer for å være viktige for å kunne vurdere forsikringsforetakenes virksomhet, og risikoen knyttet til denne. IFRS 17 har ikke samme krav til bransjeinndeling, hvilket tilsier at notekrav om bransjefordelte opplysninger som ikke dekkes gjennom rapporten om foretakenes solvens og finansielle stilling, fortsatt bør gjelde ved anvendelse av IFRS 17. Det foreslås derfor at opplysningskravet i § 5-9 første

ledd om å gi bransjefordelte opplysninger om ikke opptjent bruttopremie og erstatnings-avsetning, fortsatt skal gjelde skadeforsikringsforetak som anvender IFRS 17. Øvrige notekrav i årsregnskapsforskriften om forsikringskontrakter (§ 5-7, § 5-8, § 5-9 andre til syvende ledd, § 5-10 og § 5-11) foreslås ikke videreført for foretak som anvender IFRS 17.

Regulering foreslås gjennomført i årsregnskapsforskriften, se utkast til § 1-3 første og andre ledd.

Mellomstore og små skadeforsikringsforetak
Finanstilsynet foreslår at gjeldende regler videreføres for mellomstore og små skade-forsikringsforetak, men med adgang til å anvende IFRS 17. Adgang til å anvende IFRS 17 foreslås regulert i årsregnskapsforskriften § 3-1, § 4-1 og § 5-7.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Regnskapsprodusenter

Foreslåtte regelendringer for skadeforsikringsforetak gjelder selskapsregnskapet og må ses i sammenheng med at noterte foretak må anvende IFRS 17 i konsernregnskapet fra 2023. Dette følger av en EU-forordning, og nasjonale myndigheter kan ikke innskrenke denne retten/plikten. Selskapsregnskapet danner grunnlag for utarbeidelse av konsernregnskapet. Ved ulik prinsippanvendelse må foretaket foreta en ekstra vurdering etter konsernregnskapets prinsipper. De foreslåtte reglene for skadeforsikringsforetak som inngår i konsern der konsernregnskapet utarbeides etter IFRS, antas derfor ikke å være spesielt utfordrende.

For noterte skadeforsikringsforetak som ikke utarbeider konsernregnskap, vil anvendelse av IFRS fullt ut i selskapsregnskapet kreve betydelig kompetanseutvikling. Finanstilsynet antar at de største utfordringene er knyttet til å opparbeide seg forståelse av regelverket.

For mellomstore og små skadeforsikringsforetak gir foreslåtte regelendringer mulighet til fortsatt anvendelse av gjeldende regler.

Brukere av regnskapet

Videreføring av gjeldende regler for livsforsikringsforetak, vil innebære ulik prinsipp-anvendelse mellom det enkelte foretaks selskapsregnskap og tilhørende konsernregnskap (der sistnevnte anvender IFRS 17). For brukere av begge regnskaper kan det virke kompliserende.

Finanstilsynet antar at anvendelse av IFRS 17 i selskapsregnskapet til skadeforsikrings-foretakene vil kunne bidra til bedre forståelse av skadeforsikringsforetakenes finansielle stilling og resultat. Det er også en fordel om samme prinsipp anvendes innad i samme konsern (i selskapsregnskap og konsernregnskap). Ulik prinsippanvendelse mellom skadeforsikrings-foretak som anvender IFRS 17 og foretak som anvender gjeldende regler, kan virke kompliserende for brukere.

Finanstilsynet

Finanstilsynet benytter regnskapsinformasjon fra foretakene til bransjeanalyser og analyse av enkeltforetak. Det pågår et arbeid med å vurdere endringer i myndighetsrapporteringen som hensyntar foreslåtte regelendringer for skadeforsikringsforetakene. Som for andre brukere av regnskapet vil det være en fordel at regnskapstallene utarbeides med utgangspunkt i samme regelverk. I oppfølging av enkeltforetak vil det være en fordel at like regnskapsmessige problemstillinger behandles likt, uavhengig av om foretaket er notert eller ikke.

Skatt

Foreslåtte endringer i årsregnskapsforskriften for skadeforsikringsforetak medfører behov for å vurdere endringer i skatteloven § 8-5, da det etter lovbestemmelsen gis skattemessig fradrag for forsikringsforpliktelser beregnet etter årsregnskapsforskriftens bestemmelser.

5 Merknader til utkast til forskriftsendringer

I.

Merknader til utkast til forskriftsendringer i forskrift 18. desember 2015 nr. 1824 om årsregnskap for livsforsikringsforetak

Til endringer i § 3-1 og opphevelse av § 5-7
Foreslåtte endringer har sin bakgrunn i at IFRS 4 oppheves når IFRS 17 innføres i IFRS.

II.

Merknader til utkast til forskriftsendringer i forskrift 18. desember 2015 nr. 1775 om årsregnskap for skadeforsikringsforetak

Til ny § 1-2
Første ledd tilsvarer gjeldende § 1-5.
Andre ledd tilsvarer gjeldende § 1-6.
Tredje ledd tilsvarer gjeldende § 1-7.

Til endringer i § 1-3
Første ledd gjelder selskapsregnskapet til skadeforsikringsforetak som inngår i IFRS-konsern. Selskapsregnskapet skal utarbeides etter IFRS, med adgang til å fravike som nevnt i andre punktum. Andre punktum tilsvarer gjeldende § 3-12 første ledd. Det følger av tredje punktum at årsregnskapsforskriftens regler i kapittel 3, kapittel 4 samt deler av notekravene i kapittel 5 ikke gjelder.

Andre ledd gjelder selskapsregnskapet til skadeforsikringsforetak som har utstedt verdipapirer på regulert marked i en EØS-stat. Selskapsregnskapet skal utarbeides etter IFRS. Det følger av andre punktum at årsregnskapsforskriftens regler i kapittel 3, kapittel 4 samt deler av notekravene i kapittel 5 ikke gjelder.

Til endringer i kapittel 3
Kapittelet gjelder kun for mellomstore og små skadeforsikringsforetak. Etter § 3-1 første ledd kan disse foretakene videreføre gjeldende regnskapsprinsipper for innregning og måling av forsikringskontrakter. Dersom foretaket velger å skifte regnskapsprinsipp til IFRS 17, skal IFRS 17 anvendes på alle foretakets kontrakter som omfattes av IFRS 17.

Til endringer i kapittel 4
Kapittelet gjelder kun for mellomstore og små skadeforsikringsforetak. For foretak som viderefører gjeldende regnskapsprinsipper, er kravene til resultatregnskap, balanse, endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling uendret. Dersom foretaket har valgt å skifte regnskapsprinsipp til IFRS 17, skal resultatregnskap, balanse, endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling presenteres i samsvar med IFRS, se utkast til ny § 4-1.

Til endringer i kapittel 5
For store skadeforsikringsforetak gjelder kun de bestemmelser i kapittel 5 som nevnt i § 1-3 første og annet ledd. Videre følger det av sistnevnte forskriftsbestemmelser at kravene til noteopplysninger i IFRS gjelder fullt ut.

6 Utkast til forskriftsendringer

Utkast til forskrift om endringer i forskrift 18. desember 2015 nr. 1824 om årsregnskap for livsforsikringsforetak og forskrift 18. desember 2015 nr. 1775 om årsregnskap for skadeforsikringsforetak.

I.

I forskrift 18. desember 2015 nr. 1824 om årsregnskap for livsforsikringsforetak gjøres følgende endringer:

§ 3-1 tredje til sjette ledd oppheves
§ 3-1 syvende ledd første til tredje punktum blir nytt tredje ledd
§ 3-1 syvende ledd fjerde punktum oppheves
§ 3-1 åttende ledd oppheves
§ 3-1 niende ledd blir nytt fjerde ledd og andre punktum skal lyde:
Differansen mellom virkelig verdi av de overtatte kontraktsmessige forsikringsrettighetene og forsikringsforpliktelsene og beløpet etter første punktum, skal innregnes som immateriell eiendel.

§ 5-7 oppheves.

Ikrafttreden
Endringene trer i kraft med virkning for regnskapsår påbegynt 1. januar 2023 eller senere.

II.

I forskrift 18. desember 2015 nr. 1775 om årsregnskap for skadeforsikringsforetak gjøres følgende endringer:

Ny § 1-2 skal lyde:

§ 1-2. ***Definisjoner***

(1) Som store skadeforsikringsforetak regnes:

a. Skadeforsikringsforetak som inngår i konsern der konsernregnskapet utarbeides etter IFRS i samsvar med regnskapsloven § 3-9 og

b. Skadeforsikringsforetak som har utstedt verdipapirer på regulert marked i en EØS-stat.

(2) Som små skadeforsikringsforetak regnes skadeforsikringsforetak med forfalte bruttopremier som ikke overstiger 40 millioner på balansedagen. Foretak som har mer enn 40 millioner kroner i forfalte bruttopremier på balansedagen, men som var omfattet av første punktum foregående år, regnes likevel ikke som små skadeforsikringsforetak. Foretak som i de to foregående regnskapsår har hatt mer enn 40 millioner kroner i forfalte bruttopremier, men som på balansedagen har mindre enn 40 millioner kroner i forfalte brutto premieinntekter, regnes likevel som små skadeforsikringsforetak.

(3) Som mellomstore skadeforsikringsfortak regnes skadeforsikringsforetak som verken er store, jf. første ledd, eller små, jf. andre ledd.

(4) Med IAS og IFRS i denne forskrift menes internasjonale regnskapsstandarder inntatt som vedlegg til forskrift 17. desember 2004 nr. 1852 om gjennomføring av EØS-regler om vedtatte internasjonale regnskapsstandarder, jf. regnskapsloven § 3-9 annet ledd.

Nåværende § 1-2 blir ny § 1-3 og skal lyde:

§ 1-3. *Regnskapsmodell i selskapsregnskapet*

(1) Selskapsregnskapet til store skadeforsikringsforetak som nevnt i § 1-2 første ledd bokstav a, skal utarbeides etter IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9 annet ledd. Det er likevel adgang til å fravike IFRS i samsvar med forskrift 21. januar 2008 nr. 57 om forenklet anvendelse av internasjonale regnskapsstandarder § 3-1 og § 3-2 nr. 1 og 9. I tillegg gjelder følgende bestemmelser i denne forskrift: kapittel 1, § 2-1, § 2-3, § 2-4, § 2-8, § 5-9 første ledd, § 5-29, § 5-38 første og annet ledd, § 5-43, § 5-44, § 5-52, § 6-1 og § 6-4.

(2) Selskapsregnskapet til store skadeforsikringsforetak som nevnt i § 1-2 første ledd bokstav b, skal utarbeides etter IFRS, jf. regnskapsloven § 3-9 annet ledd. I tillegg gjelder følgende bestemmelser i denne forskrift: kapittel 1, § 2-1, § 2-3, § 2-4, § 2-8, § 5-9 første ledd, § 5-29, § 5-38 første og annet ledd, § 5-43, § 5-44, § 5-52, § 6-1 og § 6-4.

(3) Selskapsregnskapet til mellomstore og små skadeforsikringsforetak skal utarbeides i samsvar med denne forskrift.

Nåværende § 1-3 blir ny § 1-4.

Nåværende §§ 1-4 til 1-7 oppheves.

Nåværende § 1-8 blir ny § 1-5 og skal lyde:
Egenforsikringsforetak (captives) og filialer av utenlandske skadeforsikringsforetak som regnes som store foretak etter *§ 1-2 første ledd*, kan anvende kravene til å gi noteopplysninger som gjelder for mellomstore foretak.

§ 3-1 skal lyde:

§ 3-1. *Forsikringskontrakter mv.*

(1) Mellomstore og små skadeforsikringsforetak skal innregnes og måle forsikringskontrakter i samsvar med IFRS 17 eller i samsvar med andre og tredje ledd samt § 3-5 og § 3-6. Foretakets valg av regnskapsprinsipp etter første punktum skal gjøres samlet for alle foretakets kontrakter som omfattes av bestemmelsene.

(2) Gjenforsikringsandeler innregnes som eiendel. Gjenforsikringsandelen av forsikringsforpliktelser (brutto) omfatter de beløp som foretaket forventer å motta fra gjenforsikringsforetak i henhold til inngåtte gjenforsikringsavtaler. Dersom gjenforsikringsavtalen har falt i verdi, skal gjenforsikringsandelens balanseførte verdi reduseres tilsvarende.

(3) Forsikringskontrakter anskaffet ved en virksomhetssammenslutning eller porteføljeovertakelse innregnes og måles i samsvar med annet ledd. Differansen mellom virkelig verdi av de overtatte kontraktsmessige forsikringsrettighetene og forsikringsforpliktelsene og beløpet etter første punktum, skal innregnes som immateriell eiendel. Den etterfølgende måling av denne eiendelen skal være i samsvar med målingen av den tilknyttede forsikringsforpliktelsen.

§ 3-12 skal lyde:
§ 3-12. ***Andre måle- og innregningsregler***
Mellomstore og små skadeforsikringsforetak skal, på områder som ikke er særskilt regulert i dette kapitlet, anvende regnskapsloven kapittel 4 og 5.

Ny § 4-1 skal lyde:
§ 4-1. ***Oppstilling av resultatregnskap, balanse, endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling etter IFRS***
Mellomstore og små skadeforsikringsforetak som anvender IFRS 17 i selskapsregnskapet, skal presentere resultatregnskap, balanse, endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling i samsvar med IFRS. §§ 4-2 til 4-21 gjelder ikke når presentasjonskravene i IFRS anvendes.

§§ 4-1 til 4-20 blir nye §§ 4-2 til 4-21.

§ 5-1 skal lyde:
§ 5-1. ***Generelle bestemmelser***
Krav til noteopplysninger etter regnskapsloven kapittel 7 kan fravikes hvis ikke annet følger av bestemmelsene i dette kapitlet. På områder som ikke er særskilt regulert i dette kapitlet, skal det gis opplysninger i henhold til krav etter god regnskapsskikk så langt det er relevant, enten standardene er endelige eller foreløpige.

§ 5-7 første ledd skal lyde:
Mellomstore og små skadeforsikringsforetak som anvender regnskapsprinsipper i IFRS 17, jf. § 3-1 første ledd, skal gi opplysninger om forsikringskontrakter i noter i samsvar med IFRS 17.

§ 5-7 annet ledd oppheves.

§ 5-12 første ledd oppheves. Nåværende andre og tredje ledd blir nye første og andre ledd.

§ 5-28 første ledd oppheves. Nåværende andre og tredje ledd blir nye første og andre ledd, der andre ledd første punktum skal lyde:
Opplysningene i *første* ledd skal gis for hver av følgende balanseposter; 2.3.1 og 2.3.2, samt 2.4.1 til 2.4.5.

§ 5-36 første ledd oppheves. Nåværende andre til femte ledd blir nye første til fjerde ledd, der første ledd skal lyde:
Mellomstore og små *skadeforsikrings*foretak skal gi opplysninger om investeringseiendom i samsvar med andre til fjerde ledd samt § 5-6 annet ledd.

Ikrafttreden
Endringene trer i kraft med virkning for regnskapsår påbegynt 1. januar 2023 eller senere.

FINANSTILSYNET
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo
POST@FINANSTILSYNET.NO
WWW.FINANSTILSYNET.NO